

**«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат
кешені» ММ**

Әдістемелік баяндама

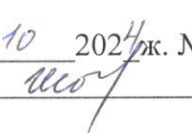
**«Психологиялық-педагогикалық қолдау – табысты баланың дамуының шарты
ретінде»**

Дайындаған:
Педагог-психолог
Жанахметова Махаббат

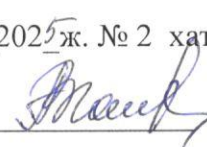
Павлодар

Әдістемелік баяндама
Дайындаған Жанахметова Махаббат Рисбековна
Арнайы пәндер оқытушысы

Бөлім отырысында қарастарылды
Бөлім басшысы Шокенова Г.С.

«16» 10 2024 ж. № 5 хаттамасы
ҚОЛЫ

Колледждің әдістемелік кеңесімен мақұлданды
Әдістемелік кеңесінің төрайымы
Гатина З.А.

«4» 03 2025 ж. № 2 хаттамасы
ҚОЛЫ

Мазмұны

Кіріспе

1. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың мәні
2. Психологиялық-педагогикалық қолдау әдістері
3. 3.Психологиялық-педагогикалық қолдаудың бала дамуына әсері

Қорытынды

Мақсаты: психологиялық педагогикалық қолдаудың баланың жеке тұлға ретінде дамуындағы рөлін, оның оқыту мен тәрбиелеу процесіне тигізетін әсерін анықтап, табысты дамудың шарттары ретінде оның маңыздылығын көрсету. Сондай-ақ, психологиялық педагогикалық қолдаудың тиімділігі мен оның нақты тәжірибеде қолданылу жолдарын қарастыру.

Міндеттері:

1. Психологиялық педагогикалық қолдаудың түсінігін анықтау — оның түрлері мен мақсатын түсіндіру.

2. Психологиялық және педагогикалық қолдаудың арасындағы байланысты қарастыру — олардың баланың дамуына тигізетін әсерін зерттеу.

3. Психологиялық қолдауды әр түрлі жас кезеңдерінде қолдану — бастауыш сыныптардан жоғары сыныптардағы ерекшеліктерге дейін.

4. Бала дамуының әртүрлі кезеңдерінде кездесетін қиындықтарды шешу — психологиялық қолдаудың әдістері мен тәсілдерін көрсету.

5. Педагогикалық қолдауды ұйымдастырудың тиімді әдістерін талқылау — мұғалімдер мен психологтардың бірлескен жұмысының маңыздылығын көрсету.

Баяндаманың өзектілігі: қазіргі заманда білім беру жүйесі тек академиялық біліммен шектелмей, балаға психологиялық қолдау көрсету арқылы оның барлық мүмкіндіктерін дамытуға бағытталуы тиіс. Өкінішке орай, білім беру барысында көбіне тек ақыл-ой дамуына назар аударылады да, баланың эмоциялық және психологиялық жағдайы ескерілмейді. Бұл психологиялық қиындықтарға, баланың әлеуметтік ортасында қиындықтар туындауына әкелуі мүмкін. Сондықтан, баланың психологиялық дамуын қолдау оның толыққанды дамуында шешуші рөл атқарады. Мұндай қолдау балаға тұлғалық және әлеуметтік тұрғыда жетістікке жетуге мүмкіндік береді.

Кіріспе

Қазіргі кезде балалардың дамуына қатысты мәселелер тек қана білім беру саласында ғана емес, сонымен қатар психологиялық қолдау көрсету мен тұлғалық дамуына да зор мән беріледі. Бала тәрбиесі мен оның психологиялық денсаулығын қалыптастыру, сонымен бірге жеке тұлға ретінде дамуына жол ашу — бұл қоғам алдындағы басты міндеттердің бірі. Баланың дамуы тек қана ақыл-ой қабілеттерінің дамуы емес, ол эмоциялық, әлеуметтік және тұлғалық дамуды қамтиды. Осы ретте психологиялық педагогикалық қолдаудың маңызы ерекше. Мұндай қолдау баланың мектепте және өмірде табысты болуына негіз қалауға көмектеседі.

1. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың мәні

Психологиялық-педагогикалық қолдау — бұл білім беру процесінде оқушылардың психологиялық және әлеуметтік даму ерекшеліктерін ескере отырып, оларға көмектесу жүйесі. Бұл қолдау:

Баланың эмоционалды, танымдық және тұлғалық дамуын қамтамасыз етеді.

Оқу үрдісінде кездесетін қиындықтарды жеңуге көмектеседі.

Психологиялық жайлылық пен мотивацияны арттырады.

Қабілеттерін тиімді жүзеге асыруға жағдай жасайды.

Баланың табысты дамуына әсер ететін факторлар

Баланың табысты дамуы үшін келесі негізгі факторларды ескеру маңызды:

1. Отбасы тәрбиесі — баланың алғашқы әлеуметтену ортасы. Ата-аналардың психологиялық сауаттылығы және қолдауы оның дамуына тікелей әсер етеді.

2. Білім беру ортасы — мұғалімдер мен құрдастарының қолайлы қарым-қатынасы, қолдау көрсетуі.

3. Жеке психологиялық ерекшеліктері — баланың мінез-құлқы, қабілеттері мен қызығушылықтары.

4. Әлеуметтік орта — достары, қоғаммен қарым-қатынасы, мәдени-рухани дамуы.

2. Психологиялық-педагогикалық қолдау әдістері

Табысты баланың дамуына ықпал ететін негізгі әдістер:

Диагностикалық жұмыс — баланың психологиялық ерекшеліктерін зерттеу.

Даму бағдарламалары — әр баланың қабілеттеріне сәйкес жеке даму траекториясын жасау.

Мотивациялық әдістер — өзін-өзі бағалау мен сенімділікті арттыру.

Тренингтер мен психологиялық кеңес беру — оқушыларға өз сезімдерін басқаруға және қиындықтарды шешуге көмектесу.

Ынтымақтастыққа негізделген оқыту — мұғалім, ата-ана және бала арасындағы байланысты нығайту.

Қолдаудың негізгі бағыттары:

Баланың психологиялық ерекшеліктерін зерттеу және дамыту;

Танымдық процестерді жетілдіру (зейін, есте сақтау, ойлау, қиял);

Эмоционалды жағдайын реттеу және стресске төзімділікті арттыру;

Коммуникативтік дағдыларды дамыту;

Қиындықтарды анықтап, оларды шешуге көмек көрсету.

3. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың бала дамуына әсері

Эмоционалдық тұрақтылық және психологиялық жайлылық

Эмоционалды қолдау алған бала өзін сенімді сезінеді, жаңа білім мен дағдыларды тез меңгереді. Егер баланың өзін-өзі бағалауы жоғары болса, ол оқу мен әлеуметтік белсенділікке оң көзқараспен қарайды.

Танымдық процестерді дамыту

Педагогикалық қолдау арқылы оқушының есте сақтау қабілеті, зейіні мен логикалық ойлауы дамиды. Бұл баланың оқу жетістіктеріне тікелей әсер етеді.

Әлеуметтік бейімделу

Бала өз ортасына сәтті бейімделуі үшін қарым-қатынас дағдылары дамытылуы керек. Мұнда педагог-психологтың көмегімен ұйымдастырылатын тренингтер мен ойындар маңызды рөл атқарады.

Психологиялық-педагогикалық қолдау әр түрлі әдістер мен тәсілдер арқылы жүзеге асады:

Диагностикалық әдістер (тестілеу, сауалнама, бақылау, әңгімелесу);

Коррекциялық әдістер (тренингтер, арт-терапия, ойын терапиясы);

Психологиялық кеңес беру (оқушыларға, ата-аналарға, мұғалімдерге бағытталған жеке және топтық кеңестер);

Дамытушы әдістер (интеллектуалды ойындар, шығармашылық тапсырмалар, релаксациялық жаттығулар).

Мұғалім мен психологтың өзара әрекеттестігі

Табысты психологиялық-педагогикалық қолдау үшін мұғалімдер мен психологтар тығыз байланыста жұмыс істеуі қажет. Мұғалімдер оқушылардың оқу процесіндегі қиындықтарын байқай отырып, психологтармен бірлесіп оларды шешуге бағытталған стратегияларды құруы керек.

Қазіргі білім беру жүйесінде оқушылардың жан-жақты дамуына жағдай жасау маңызды міндеттердің бірі болып табылады. Бала тек академиялық білім алып қана қоймай, сонымен қатар эмоциялық, әлеуметтік және психологиялық тұрғыдан тұрақты дамуы керек. Бұл талап білім беру ортасында психологиялық-педагогикалық қолдаудың маңыздылығын арттырады.

1. Қазіргі қоғамдағы өзгерістер мен талаптар

Бүгінгі таңда технологиялардың қарқынды дамуы, ақпараттық жүктеменің артуы және әлеуметтік ортаның өзгеруі балаларға үлкен әсер етеді. Бұл олардың эмоциялық тұрақтылығына, оқу мотивациясына және әлеуметтік бейімделуіне қиындықтар туғызуы мүмкін. Сондықтан мектептер мен колледждерде психологиялық-педагогикалық қолдауды күшейту – білім беру процесінің өзекті мәселелерінің бірі.

2. Оқушылардың психологиялық жай-күйінің маңыздылығы

Көптеген зерттеулер оқушының академиялық жетістігі оның психоэмоционалдық жағдайымен тікелей байланысты екенін көрсетеді. Егер бала өзін жайлы сезінбесе, күйзеліс жағдайында болса немесе өзіне деген сенімділігі төмен болса, оның оқу үлгерімі де нашарлайды. Осы тұрғыда психологиялық-педагогикалық қолдау оқушыларға қиындықтарды жеңуге көмектесіп, олардың оқу процесіне белсенді қатысуын қамтамасыз етеді.

3. Қиындықтарға тап болған балаларға көмек көрсету

Бүгінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылар саны артып келеді. Сонымен қатар, мінез-құлықтық немесе эмоциялық қиындықтарға тап болған балалармен жеке жұмыс жасау қажеттілігі туындауда. Осы орайда педагогтар мен психологтардың тығыз байланыста жұмыс істеуі арқылы оқушыларға жеке қолдау көрсету аса маңызды.

4. Мұғалімдер мен ата-аналардың рөлін арттыру

Бала тәрбиесінде ата-аналар мен мұғалімдердің рөлі ерекше. Дегенмен, көп жағдайда олар баланың психологиялық мәселелерін дер кезінде байқай бермейді. Осыған байланысты, мұғалімдер мен ата-аналарға психологиялық кеңес беру, оқушының эмоциялық және әлеуметтік дамуына қолдау көрсету қажеттілігі туындайды.

5. Білім беру сапасын арттыру

Егер білім беру мекемесінде психологиялық-педагогикалық қолдау дұрыс жолға қойылса, онда оқушылардың өз-өзіне деген сенімділігі артып, оқу үлгерімі жақсарады. Сонымен қатар, мектептегі немесе колледждегі жалпы психологиялық ахуал жақсарып, оқыту процесі тиімді әрі нәтижелі болады.

Қорытынды

Қазіргі заманғы білім беру жүйесінде психологиялық-педагогикалық қолдаудың өзектілігі күн санап артып келеді. Баланың жан-жақты дамуы үшін тек білім беру ғана емес, оның эмоциялық, әлеуметтік және психологиялық жағдайына да мән беру қажет. Сондықтан мұғалімдер, психологтар және ата-аналар бірлесе отырып, әрбір оқушы үшін қолайлы даму ортасын қалыптастыруы тиіс. Бұл өз кезегінде болашақта табысты, өзін-өзі жетілдіруге қабілетті, психологиялық тұрақты тұлғаны қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Қоянбаев Ж.Б., Қоянбаев Р.М. Педагогика. – Алматы: Print-S, 2019.
2. Жұмабаев М. Педагогика. – Алматы: Ана тілі, 1992.
3. Мұқанов М.М. Жан дүниені танып-білу. – Алматы: Қазақ университеті, 2002.

**Комплекс «Музыкалық колледж – дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат кешені» ММ оқытушысы Жанахметова Махаббат Рысбековнаның «Психологиялық-педагогикалық қолдау – табысты баланың дамуының шарты ретінде» атты әдістемелік баяндамаға
Рецензия**

Тақырыптың өзектілігі: «Психологиялық-педагогикалық қолдау – табысты баланың дамуының шарты ретінде» деген баяндама өзекті тақырыпты қозғайды. Бала дамуының негізі психологиялық және педагогикалық көмек көрсету болып табылады. Бүгінде көптеген зерттеулер бала психологиясын, оның әлеуметтік, эмоционалды дамуын, жеке тұлға ретінде қалыптасуын зерттеуге бағытталған. Осы тұрғыдан, психологиялық-педагогикалық қолдау қазіргі заманның ең маңызды мәселелерінің бірі болып табылады, өйткені оның әсері баланың білім алуына, әлеуметтік бейімделуіне және жалпы өмір сапасына үлкен ықпал етеді. Тақырыптың өзектілігі осыдан көрінеді.

Жазудың құрылымы мен логикасы: Баяндама құрылымы логикалық тұрғыдан дұрыс және түсінікті. Автор әрбір бөлімде нақты ойлар мен тұжырымдар ұсына отырып, психологиялық және педагогикалық қолдаудың бала дамуына әсерін ашып көрсеткен. Баяндамада психологтардың және педагогтардың рөлін айқындай отырып, мектепке дейінгі және мектеп жасындағы балаларға қажетті қолдау түрлері қарастырылған. Құрылым жүйелі, кіріспеден бастап, негізгі бөлімдерге және қорытындыға дейін дұрыс құрылымдалған.

Жұмыстың ғылыми деңгейі: Жұмыс жоғары ғылыми деңгейде жазылған. Автор психологиялық және педагогикалық теориялар мен әдіснамаларды негізге ала отырып, бала дамуының әртүрлі аспектілеріне назар аударған. Баяндамада қолданылған теориялар мен деректер баланың әлеуметтік және психологиялық жағдайын зерттеуге бағытталған.

Жалпы әсері: Баяндама жалпы жақсы әсер қалдырады. Автордың жұмысы көп ақпарат береді, әрі практикалық тұрғыдан маңызды. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың бала дамуына тигізетін ықпалы туралы пікірлер нақты әрі тиімді. Баяндама ғылыми тілде жазылған, бірақ бұл қиындық тудырмайды, себебі зерттеу өте маңызды мәселеге арналған және бала дамуының негіздері мен маңыздылығын ашады.

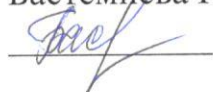
Бағалау: Баяндама жоғары деңгейде орындалған. Тақырыптың өзектілігі, ғылыми деңгейі және құрылымы бойынша барлық талаптарға сай келеді. Жұмысты балалардың дамуы мен психологиялық қолдауы бойынша зерттеулер жүргізетін мамандарға, педагогтарға және ата-аналарға арналған пайдалы ақпарат ретінде ұсынуға болады.

Рецензент:

Педагогика және психология

пәні оқытушысы

Бастемиева Н.Е.

**Комплекс «Музыкалық колледж – дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат кешені» ММ оқытушысы Жанахметова Махаббат Рысбековнаның «Психологиялық-педагогикалық қолдау – табысты баланың дамуының шарты ретінде» атты әдістемелік баяндамаға
Рецензия**

Тақырыптың өзектілігі: «Психологиялық-педагогикалық қолдау – табысты баланың дамуының шарты ретінде» деген баяндаманың тақырыбы қазіргі білім беру жүйесінде өте өзекті. Баланың жеке тұлғалық дамуы мен психологиялық тұрақтылығы оның білім алуындағы жетістіктеріне, әлеуметтік өміріне, және болашақта еңбек нарығында табысты болуына тікелей әсер етеді. Осы орайда психологиялық-педагогикалық қолдаудың маңызы ерекше. Тақырып бала тәрбиесінде психологтар мен педагогтардың бірігіп жұмыс істеуі қажеттілігін көрсетіп, осы бағытта жасалатын жұмыстардың маңыздылығын ашуға бағытталған.

Жазудың құрылымы мен логикасы: Баяндама логикалық тұрғыда жақсы құрылымдалған. Әр бөлім өз алдына нақты бір мәселені талқылайды: психологиялық-педагогикалық қолдаудың мәні, оның бала дамуына әсері, әдіс-тәсілдер мен іс-шаралар. Әр бөлімнің арасында табиғи байланыс сақталған, ақпараттың реті мен мазмұны айқын әрі түсінікті. Автор бірінші бөлімде жалпы психологиялық-педагогикалық қолдаудың мақсаты мен міндеттерін айқындап, екінші бөлімде оның нақты тәсілдерін қолданудың жолдарын қарастырады. Осылайша, баяндама оқырманға тұжырымды әрі жүйелі ақпарат ұсынады.

Жұмыстың ғылыми деңгейі: Жұмыста психологиялық және педагогикалық ғылымның теориялық негіздері анық көрсетілген. Баяндамада ұсынылған әдістер мен тәсілдер қазіргі таңда ғылымда кеңінен зерттеліп, білім беру саласында қолданылып жүрген зерттеулермен үндес келеді. Бірақ, кейбір тұстарда нақты ғылыми дереккөздер мен зерттеулерге сілтеме жасау көбірек болуы мүмкін еді. Бұл баяндаманың ғылыми деңгейін көтеруге ықпал етер еді.

Жалпы әсері: Баяндама баланың табысты дамуы үшін қажетті психологиялық-педагогикалық қолдаудың маңыздылығын түсінікті әрі терең баяндайды. Бұл жұмыс педагогтарға, психологтарға, ата-аналарға және жалпы білім беру саласындағы мамандарға пайдалы болады. Автордың қарастырған тақырыптары қоғамның дамуына ықпал ету тұрғысынан өзекті әрі қажет деп санаймын.

Бағалау: Баяндама психологиялық-педагогикалық қолдаудың маңыздылығын жан-жақты әрі ғылыми тұрғыдан ашады. Мазмұны терең әрі жүйелі түрде берілген. Жалпы, баяндама тақырыбының өзектілігі мен маңызы жоғары, ғылыми тұрғыдан жеткілікті түрде негізделген.

Рецензент:

Қазақ тілі және әдебиет

пәні оқытушысы

Саратекова Қ.К

